

Motion till riksdagen

1988/89:Fi18

av Lahja Exner och Berndt Ekholm (båda s)

med anledning av prop. 1988/89:47 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m.m.

I rubricerade motion föreslår regeringen bland annat en fullständig avveckling av importrestriktionerna för tekovaror fr.o.m. 1991.

Vi hyser viss tveksamhet till om resultaten av en sådan avveckling fullt ut får de positiva konsekvenser för konsumenterna och samhällsekonomin som propositionen förutsätter. Att vi trots detta är beredda acceptera förslaget beror på följande. De nuvarande restriktionerna berör jämförelsevis få varugrupper som tillverkas i Sverige. Restriktionerna är inte heller effektiva beroende bland annat på att de kan kringgås genom reexport. Det tycks dessutom vara så, att en del av de varor som genom restriktionerna ej kan importeras från de s.k. lågprisländerna istället redan nu kommer från vissa europeiska länder exempelvis Portugal.

För att möta de påfrestningar som förslaget kan innebära vill vi understryka vikten av vissa i detta sammanhang mycket viktiga frågor.

Risker finns, enligt vår mening, för att en avreglering inte helt slår igenom på prisnivån i konsumentledet. Om våra farhågor skulle besannas skulle effekterna ej bli de avsedda för konsumenterna och den allmänna prisnivån. Därför bör SPK få uppdrag att speciellt följa prisutvecklingen i branschen och om så är nödvändigt vidta speciella åtgärder.

Efter en avveckling av importrestriktionerna blir behovet av ursprungsmärkning ännu större än för närvarande om konsumenterna skall ha reella möjligheter att göra ett val med hänsyn till var varan är tillverkad. De nuvarande reglerna är ej tillräckligt effektiva och kan därför kringgås.

I olika internationella organ bör regeringen aktivt verka för att också andra länder vidtar motsvarande åtgärder som Sverige bl.a. för att påfrestningarna på den svenska marknaden ej skall bli för stora. Ytterligare en åtgärd som är viktig är, att om det ej är möjligt, att i internationella avtal få acceptans för en s.k. socialklausul bör regeringen arbeta för att i varje fall direkt barnarbete förbjuds och att facklig verksamhet accepteras och uppmuntras i de s.k. lågprisländerna.

Många tecken tyder på att tekobranschen, som sägs i propositionen, efter en djupgående struktumvandling nu står jämförelsevis starkare. Vi vill dock peka på att det finns stora skillnader mellan de olika delbranscherna. Såvitt kan bedömas är det i första hand i delbranschen textil som de stora förbättringarna skett.

Vi instämmer därför i att det behövs fortsatt konsolidering och offensiva åtgärder för branschen. De förslag som aviseras och som har till syfte att öka förmågan hos de svenska tekoföretagen att möta ökad konkurrens måste

vara kraftfulla. Vi har inga invändningar mot att åtgärderna speciellt inriktas mot export- och rationaliseringsbefrämjande insatser och stöd till produktutveckling och vissa utbildningsåtgärder. Vi vill dock understryka vikten av att stödåtgärderna utformas så att även små och medelstora företag på ett effektivare sätt får del av stödet. Vi vill särskilt peka på lönsomhetsföretagens speciella situation. Dessa är oftast små och har särskilda problem bl.a. vad gäller rationaliseringar.

Även om de ovan berörda åtgärderna vidtas, finns det risk att de områden av landet där tekobranschen fortfarande utgör den industriella basen, exempelvis Sjuhäradsbygden, utsätts för påfrestningar när genomslag av de borttagna restriktionerna kommer. Det finns alltså starka skäl för en mycket hög arbetsmarknadspolitisk beredskap i dessa delar av landet, för att kunna sätta in erforderliga motåtgärder.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en noggrann övervakning av prisutvecklingen i branschen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en effektivare ursprungsmärkning,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att i internationella sammanhang verka för de i motionen aktualiserade frågorna om socialklausul, förbud mot barnarbete m.m.,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att ett kommande branschprogram utformas så att utvecklingen främjas också i mindre företag,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en hög arbetsmarknadspolitisk beredskap i regioner där tekoindustrin är strategiskt viktig och/eller har stor betydelse för sysselsättningen.

Stockholm den 16 november 1988

Lahja Exner (s)

Berndt Ekholm (s)

Mot. 1988/89

Fi18